

Hvedesorters modtagelighed for gulrust

Gulrust: Der er fundet en ny smitterace af gulrust i hvede. Der kan derfor blive justeringer af sorterens modtagelighed for gulrust, når resultaterne med den nye race er klar

Af specialkonsulent Lars Egelund Olsen, Seges.

Aarhus Universitet på Flakkebjerg har igen i markforsøg testet forskellige hvede- og triticalesorters modtagelighed for de vigtigste smitteracer af gulrust. Resultaterne ses i tabellen. Der er også testet vårsædssorter, som ikke er vist her.

Sorter til økologi

Triticalesorterne er i 2016 ikke testet med alle vigtige smitteracer, og resultaterne er derfor ikke vist, men sorterne har de senere år ikke haft en effektiv resistens mod gulrust. Vinterhvedesorterne er generelt mere robuste.

Udbuddet af økologisk udsæd af vinterhvede og vintertriticale bliver løbende oftest udbudt på den økologiske frødatabase. Der er ikke økologisk udsæd af vintertriticale, og der kan således anvendes konventionel ubejdet udsæd.

I vinterhvede er der økologisk udsæd af sorterne Dichter, Elixer, Ellvis, KWS Milaneco, KWS Montana, Mariboss, Ohio, Pistoria og Skagen. Som det fremgår af smitteforsøgene i tabellen, har alle de testede sorter en god resistens over for gulrust. Ellvis er dog modtagelig over for Hereford-racen, som

er fundet i Sverige, men den er endnu ikke set i Danmark. Skagen er ikke testet mod forskellige racer af gulrust de senere år.

Alle de testede sorter af økologisk vårhvede ser også ud til at have en relativ god resistens mod gulrust (ikke vist her).

Ny smitterace i hvede

Aarhus Universitet har siden februar fået tilsendt - og selv indsamlet - blade af hvede og trititicale med gulrust. Der er modtaget ca. 150 prøver, hvoraf det er lykkedes at opformere godt og vel 100 isolater. Indtil videre er halvdelen af disse undersøgt for race på planter i væksthus.

Den såkaldte Warrior(-) race er fortsat dominerende i lighed med andre lande i Europa. Der er imidlertid fundet to nye racer. En fra trititicale, som ikke forventes at få større betydning i praksis, og en race fra hvede, som forventes at få betydning for rustmodtageligheden af hvedesorterne. Sidstnævnte er påvist flere steder i Danmark samt i flere lande omkring Middelhavet. DNA resultaterne bekræfter med sikkerhed, at de pågældende isolater fra de forskellige lande er

Gulrust i hvede og trititicale kan være meget tabsvoldende - især i økologisk drift, hvor der ingen bekæmpelsesmuligheder er. Foto: Agrofoto.

tæt beslægtede. Nye forsøg forventes gennemført i løbet af efteråret og vinteren bl.a. på voksne planter i karantænevæksthus ved Flakkebjerg.

De senest opdaterede detaljeresultater for udbredelsen af smitteracer af gulrust Danmark og det øvrige Nordvesteuropa fremgår af www.wheatrust.org, der er hjemmeside for Det Globale

Rustcenter ved Aarhus Universitet.

Modtagelighed i Sortinfo

På baggrund af data fra observationsparcellerne, registreringsnettet og smitteforsøgene ved Aarhus Universitet er sorterne netop blevet indgrupperet for modtagelighed (0-4 skala) over for alle bladsvampe. Data kan findes

på www.sortinfo.dk. Under 'Vælg info' vælges 'Modtagelighedsgruppe i Planteværn Online'.

Hvilke hvedesorter, der er modtagelige for den nye smitterace, er p.t. ikke undersøgt og indgår ikke i indgrupperingen endnu. Der kan derfor blive tale om justeringer, når resultaterne med den nye race foreligger.

Procent dækning af gulrust i vinterhvede efter kunstig smitte med to smitteracer 2016.

Sort vinterhvede	Kranich	Warrior(±)
Ambition (Kontrol)	11,0	1,6
Anja (Kontrol)	6,0	5,8
Cardos (Kontrol)	15,7	5,0
Benchmark	3,9	0,3
Bonanza	4,8	0,2
Creator	2,1	2,4
Dunston	0,6	0,0
Elixer	0,3	0,0
Evolution	0,6	0,0
Graham	0,5	0,0
Hereford	0,3	0,0
Jensen	0,2	0,8
KWS Cleveland	0,2	0,0
KWS Crispin	0,0	0,0
KWS Dacanto	0,0	0,0
KWS Lili	0,6	0,4
KWS Montana	0,0	0,0
KWS Nils	2,8	0,4
KWS Silverstone	0,6	0,0
KWS W293	0,0	0,0
KWS W295	1,0	1,1
KWS W298	0,0	0,0
Mariboss	0,0	0,0
Nakskov	0,7	0,0
Kalmar	0,1	0,1
Nuffield	0,0	0,4
Ohio	0,0	0,0
Olympus	0,0	0,0
Pistoria	0,0	0,0
Ragnar	0,0	0,2
Sheriff	0,4	0,3
Substance	8,0	14,6
Torp	0,1	1,0
Viborg	0,0	0,0

Procent dækning af gulrust i økologisk vinterhvede- og speltsorter efter kunstig smitte med to smitteracer 2016.

Sort	Kranich	Warrior(±)
Ambition (Kontrol)	11,0	1,6
Anja (Kontrol)	6,0	5,8
Cardos (Kontrol)	15,7	5,0
Dichter	0,9	0,0
Ellvis	0,1	0,0
KWS Bittern	3,3	3,4
KWS Milaneco	2,2	0,3
Oberkulmer Rotkorn	1,8	3,2

Der er bedømt på tre datoer. Kilde: Aarhus Universitet.